

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Havs- och vattenmyndigheten

Yttrande över Havs- och vattenmyndighetens förslag till ändrade föreskrifter om fiskefartygs tillträde till hamnar

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

I remissen ingår förslag till ändring i Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2017:8) om fiskefartygs tillträde till hamnar. Förslaget anges innebära att krav på landning i utsedda kummelhamnar tas bort. Det läggs till hamnar i Norrbotten för landningar av fångst på mer än 5 ton sill/strömming och skarpsill. Vidare föreslås både att lägga till och ta bort hamnar för landningar av färsk fisk från tredjelands fartyg. Därutöver ingår omformulering av text och borttagande av en hamn utsedd för landningar med mer än 10 ton sill med mera från andra områden än Östersjön.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

I konsekvensutredningen anges att det finns krav i flera olika EU-förordningar på att EU:s medlemsstater ska utse hamnar för landning av vissa fångster och för landningar från fartyg från icke EU-länder. Fiskemönster och förutsättningar för landning av fisk anges förändras med tiden och därför anges det vara viktigt att se över de utsedda hamnarna och se till så att de är lämpliga för den aktuella verksamheten. I föreskriften (HVMFS 2017:8) om fiskefartygs tillträde till hamnar finns Sveriges utsedda hamnar för olika landningar av fisk samlade. Syftet med att revidera föreskriften anges vara att möta fiskets behov av landningshamnar och uppfylla kraven i EU-förordningarna, samtidigt som Havs- och vattenmyndigheten vill ta bort krav på att landa i vissa specifika hamnar när dessa krav inte längre behövs.

Regelrådet finner redovisningen av bakgrund och syfte med förslaget godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

Det anges i konsekvensutredningen att alternativ till borttagande av krav på landning i utsedda kummelhamnar är att låta regleringen finnas kvar. Effekten anges då bli att de berörda landningarna måste göras i specifikt utsedda hamnar trots att det inte längre finns krav på sådan reglering i EU-bestämmelser. En alternativ lösning när det gäller

bestämmelserna avseende tillagda hamnar i Norrbotten för strömming/sill anges vara att inte revidera föreskriften med följd att landningar av viss typ av fångst inte får landas i ett område, vilket anges leda till fortsatta problem och låg regelefterlevnad för yrkesfisket. När det gäller det tredje och fjärde ändringsförslaget (avseende landning av fisk från tredjelands fartyg och hamnen för landning av stora mängder sill) anges utebliven ändring innebära att det listas hamnar i föreskriften som inte används till det utsedda syftet vilket i sin tur anges leda till att föreskriften och de utsedda hamnarna tappar sitt syfte. En utebliven ändring skulle enligt myndigheten även innebära att demersal fångst som följer med sillfångster skulle behöva landas i en annan hamn än målarten.

Regelrådet gör följande bedömning. I andra ärenden kan ett stort antal alternativa lösningar vara aktuella för att nå ett syfte. Som Regelrådet uppfattar detta ärende är det troligen färre alternativ som är möjliga. Det finns en beskrivning som i huvudsak synes behandla vad effekten skulle bli om inga ändringar görs. I detta ärende kan en sådan beskrivning anses tillräcklig för att ge en uppfattning om alternativa lösningar.

Regelrådet finner redovisningen av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

I konsekvensutredningen anges att regleringen överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen, mer specifikt med de EU-förordningar som listas i 1 kap. 1 § i HVMFS 2017:8 utom den förordning som listas i punkt 1 i den paragrafen eftersom den förordningen har upphävts. På sid 3 och 4 i remissen återges de aktuella bestämmelserna i de nyss nämnda föreskrifterna. Det rör sig om fem rättsakter som anges i de aktuella bestämmelserna. Samtliga avser fiske och/eller fiskeripolitiken inom EU.

Regelrådet gör följande bedömning. Det klargörs att förslaget har en koppling till EU-rätten och vilka EU-rättsakter som är mest relevanta för det. Beskrivningen är tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Det föreslås att föreskrifterna ska träda i kraft den 1 januari 2023. Det anges i konsekvensutredningen att senast den 15 januari varje år ska medlemsstaterna skicka en förteckning av vissa utsedda hamnar till kommissionen vilket innebär att förändringar gällande utsedda hamnar lämpligast görs innan dess, så att den listan omfattar de hamnar som gäller för respektive olika landningar, hamntjänster mm under året. Vad gäller speciella informationsinsatser så bör norska fiskeridirektoratet och norska fiskeriförsäljningsföreningar notifieras om att ändringar görs. Samtliga pelagiska fiskefartyg, särskilt de som bedriver riktat siklöjefiske, behöver informeras om föreskriftsändringarna.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår av vilka skäl som den föreslagna tidpunkten för ikraftträdande har valts och även vilka bedömningar som görs avseende informationsinsatser. Beskrivningen är tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

I konsekvensutredningen anges att ca 50 företag berörs som i flertalet fall är mikroföretag, dvs. har färre än 10 anställda. Ett företag anges räknas till kategorin "små företag" dvs. färre än 50 anställda.

Regelrådet gör följande bedömning. Det går att utläsa att fiskeföretag berörs direkt av förslaget. Det framgår hur många företag som bedöms beröras och hur stora de är. Beskrivningen är kortfattad men tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen av företag utifrån antal, storlek och bransch godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Det anges i konsekvensutredningen att regleringen bedöms få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Pelagiska fiskare som bedriver fiske efter sill/strömming, skarpsill eller siklöja och som i allt större utsträckning får fångster som överstiger gränsen för landning i utsedd hamn bedöms genom förslaget om tillagda hamnar i Norrbotten få större möjligheter att göra rätt. Detta anges ge dem samma förutsättningar som sillfiskare längre söderut. Mer specifikt anges att de inte behöver färdas långa sträckor för att kunna lossa fångsten i en utsedd hamn. Samma ändring minskar också risken för yrkesfisket att påläggas en sanktionsavgift för att lossa i en felaktig hamn (vilket de i nuläget riskerar) eftersom det utses tillåtna hamnar i närområdet. På det sättet anges effekten bli en förbättring för företags arbetsförutsättningar. Gällande ändringarna för tredjelandsfartyg eller pelagiska landningar över 10 ton bedöms regleringen inte få några effekter för företags arbetsförutsättningar. Borttagande av hamnar enligt det tredje och fjärde delförslaget bedöms inte få effekter för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt eftersom de hamnar som tas bort inte använts som landningshamnar och vad gäller Mollösund inte kommer användas som landningshamn för sill på grund av andra omständigheter.

Det anges att de föreslagna bestämmelserna inte medför någon ytterligare kostnad för fiskefartyg eller myndighet. Mer specifikt anges det inte bli någon ytterligare tidsåtgång eftersom de hamnar som tas bort inte använts som landningshamnar och vad gäller Mollösund inte kommer användas som landningshamn för sill på grund av andra omständigheter. Regleringen bedöms inte medföra någon annan kostnadsökning för företagen heller.

Regelrådet gör följande bedömning. Det finns en kvalitativ beskrivning av vilka effekter som förändringarna ger för fiskefartygen. Denna beskrivning är förhållandevis tydlig. Det framgår att det inte bedöms bli några ökade kostnader och varför denna bedömning görs. Såvitt Regelrådet kan förstå skulle det kunna vara möjligt att förslaget medför någon minskning av kostnader för företag som får kortare restid till en landningshamn. Det hade förbättrat konsekvensutredningens transparens om en sådan förändring hade kvantifierats. Detta är emellertid inte absolut nödvändigt, givet att beskrivningen överlag får anses vara tydlig.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Regleringen anges enbart innebära ett jämlikare konkurrensförhållande för företagen. Som refererats ovan bedöms de tillkommande hamnarna i Norrbotten göra förutsättningarna för fiske i norra Sverige mer lika de som gäller längre söderut.

Regelrådet gör följande bedömning. Det finns en beskrivning av aspekter som kan beröra konkurrensförhållandena för berörda företag. Den är tillräckligt tydlig utifrån förutsättningarna i ärendet.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag godtagbar.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Regleringen bedöms inte påverka företagen i några andra avseenden.

Regelrådet finner redovisningen av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Hänsyn har tagits till små företag vid reglernas utformning genom att fler hamnar har utsetts för landningar av sill/strömning och skarpsill över 5 ton.

Regelrådet gör följande bedömning. Beskrivningen av sambandet mellan den föreslagna ökningen av antal hamnar och hänsyn till små företag hade kunnat vara tydligare. Utifrån den samlade information som finns i konsekvensutredningen kan Regelrådet likväl konstatera att alla berörda företag verkar vara antingen mikroföretag eller i alla fall små. Därigenom går det att sluta sig till att ett utökat antal landningshamnar borde vara komma små företag tillgodo. Beskrivningen är tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till små företag vid reglernas utformning godtagbar.

Sammantagen bedömning

Regelrådet finner att konsekvensutredningen i samtliga avseenden håller tillräcklig kvalitet givet förutsättningarna i ärendet. Därvid beaktar Regelrådet att det är ett avgränsat förslag som av informationen i remissen att döma inte medför kostnadsökningar för något företag och åtminstone kan medföra förenklingar för några berörda företag.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 23 november 2022.

I beslutet deltog: Claes Norberg, ordförande, Anna-Lena Bohm, Hans Peter Larsson och Lennart Renbjer.

Ärendet föredrogs av: Per Högström.

Claes Norberg
Ordförande

Per Högström
Föredragande